

PILIZOTA SZANDRA

MURRON SKEATS *FATTYADÉK C. PAJZÁN HISTÓRIÁS KÖTETÉBŐL*

Az allakos jány és a boksa

Sidingborne-nak határában kövér fű nőtt, ám legelésző baromban méges hejányt szenvedett e domb. Széltiben s hosszában híresztelték, hogy bolond a pór, ki jószágát a bánatfának töviben leledző vajákos mezőre ereszti: ehun elapadott a tőgyeknek teje s rettenetes nyavalyák plántálódtak beléjük.

Allakos Annie fikarcányit se gondót az efféle babonákkal: mendemondák, sosem látta azokat maga szemivel – hogyan hihetné?

Egy viganós kikeleti napon fölterelte kecskéit, kik ízibe rákaptak a dús csemegére. Szemlátomást gyarapodott a testök. Annie dudúlva a béresnek pityókos nótáját kuprodott a cserfának tövibe. Kicsinyég gunyorgott a pletykajárásokon, mellyeket e hely körül csaptak a falubéliek.

Idegen fekete boksa szökkent elébe – tán a pokolból. Szarvait hun főtartotta, hun öklelte. Szűkiben pislogott az allakos jányra s olly mekegést csinát, mintha valamit szólana hezzája.

A jány sémogatással édesgette, ám egyszeribe' arra ocsúdozott, hogy a boksa helyett jóképű legént halmoz gyengédségivel. Pirút. Sikkantott. Lapossan mustrálta a bakból kélt szerzetet. Dús sötétbarna hajzata s kék szemei egencsak a tetszésit lelték. Erőss izmait fölvette vón, mint a pompázatos palástot a kerálkisasszon.

– Ki vagy, szép legén? – mosolygta.

– Én őrizem e dombot s vámot szedek: ha azt megadod, minden kecskédben majdan két geda bebeg.

– Mi e vám? – a jány nem vetette meg az ördögös alkúkat, ha a pereputya gazdagsága forgott szóba'.

– Gyűjjél hezzám az estve cicerélni s a csillagok nyoszolyáján fekünni!

Allakos Annie – a szüzességnek állapotjában – csupán sejdítette, mílly jó bírhatik lenni ama cicerézkedés s mindenkább vágyakozott az égnek peslákoló ablakiban heverni fehérén, mint egy póre holdsarló. Dobbant a szíve a rengeteg gedáért, mellyeknek árából ficimántos gúnyát ölthet mindenik Allakos s büffenésig tömheti feneketlen bendejét.

A jány a setétségnek lepliben várta az őrizőt. A Jóistennek hús levegőege vótt a testin.

A boksa mekkenve bukkant föl a cserfának eres töviben. Kecskébukát vetett s legén lett belüle. Allakos Annie előszöribé' szégyellősen állta a ku-

PILIZOTA SZANDRA 1976-ban született Dunaújvárosban, jelenleg is ott él, kertészként dolgozik, gyerekkora óta ír.

tózdó kezeknek és csókoknak ostromzatát. Ám mindenik tagjai bogárodzni kezdett. Vére zuborgott a fülben. Esméretlen vadság uralgott el rajta s rossz cemende módján viselte a legénnek gerjedelmit. A nászpárnak öszvegu-bódzott árnyoka mögött vérszín hold hájasbodott. Abban kuvik rikoltott olly hosszan, mint a legénnek furmánykodó lőcse a jánynak lábaköziben. Addig hóhérolta őtet a derék rúd édessen, mígnem az allakos jány elalélt a kéjtetéstül.

A boksás legén béváltotta ígéletjét. Az Allakosak kivakaródtak a nyomorúságbúl, ám ez rögvest a szemit szúrta az adószedőnek, bizonyos Ondok Ethelbertnek.

Ez az Ondok Ethelbert tottyas valaggal, pókhasát tolván úte meg rozoga gebéjét, mellynek patái szinte belégyökeredztek a földbe gazdájának csudáلكodó kapzsiságátúl. Az adószedőnek lógó tokázatja reszketett a gyönyörúségtül látván az ikergedákat tápláló anyakecskéék ármádiáját.

– Ímé a tized, mi az Úrjézusnak jussa!

A jobbágyak alázatnak süvegelésibe bütatták útálkozásukat. Allakos Annie átkozódó ráolvasást súgdosott Ethelbert dudorodó bendejének: „Pokolvar a beledbe, címeres gazembör!”

Ondok megragadta az orczátlan jányt s gigájában marasztalta a szuszt. Allakos Annie fülődva tátogott, mint potyka a parton. A többi szegén pór jajongott.

– Kigyelem adathat a titkotokér' cserébe! Másként e' boszorkány a tűznek étke leszen! – elengedte Annie-t, ki aztán tövirül hegyire elregélte, miképpen lelt rájuk a szerencse.

Ondok Ethelbert az Akasztottak Dombjára hajtatta a kecskéket s álomba fütýölte tökkelütött kutyamosóit, hogy nyugodalmassan kovácsolhassa plánumjait.

„Kétszeress a jószág? Huszadon osztozzon a csuhás, mer' a tized csak megfekünné szerén' fogásokhó' való gyomrát!”

Várt s várt. Jó pár órán keresztül semmi nem történt, majd egy fekete boksa mutatkozott. Rakonczátlanul ugrott s a levegőégbe öklelt. Szűkiben pislogott az Ondok Ethelbertre s olly mekegést csinált, mintha vajmit szóllana hezzája.

Az adószedő látta, hogy a boksa megbukfencezett s legénné változott.

– Te vagy a dombnak őrizője?

– Én, s vámot szedek: ha kévánod, minden kecskédben majdan két geda bebeg!

– Mit tegyek érette, te őriző?

– Gyűjjél hezzám az estve s tégyük, mit Lót a felebarátival!

Ethelbert még sosem vetemedett ekkora ondokságra, ám a vagyonosodás adódó módozatja elsöpörte skrupulusait: „Végtére a nyüstüllés egy-izbéli!”

Éccaka az Ondok Ethelbert visszatért s felkénálta hájjas enmagát a hirte-
lenjében a dombon termő boksának. Alfele iázta fogadta bé a baknak hím-
vesszejét. Fülibe garasok csengtek s gedapaták doboltak. Szilaj mohóság lett
szívének koronás kerálya s mint a bűnös Lót lelt élvet eme fertelmetességben.
Mögéjük a hold vérveressen kélt. Teljessen kereken, mint az adószedőnek
szottyos ülepe s eszméletjének megbicsakolása a baszharagban.

Midőn lelke vesszaszállott ruhátlan s öszverúgdalt enmagába, a napsu-
garaknak sárga s pörzsölő kardjaival vítta harcát.

Elölső lábival hejába próbálta a csipát dörgölni a szemibúl. Szőrösült
írháját rémegve méregette s a jajszó bebegve mekegett belüle.

Intse e példabeszéd a kapari népeket, kik nyaklótalanúl kaparintának a
bőségek szaruját. Geda és garas? Fortúna asszony nékik s az Ondokoknak
nem hasas.

A katona és a kíváncsi pórleány

Sidingborne majorságinak vótt virányos s csiápolós tavaszja. Úzvén a
szironyoss telet mező porozta a szerelmesseknék vágyát s mézeleni hítta
azoknak kikircses ágyát. Ki-ki fekütt béle, akár úr, akár szóga: pecke s
pecse vitte vígságos pokolra.

Öldöklő Allan magában restségít nyújtotta menden testtájában. Sárga
szirmokhoz jól dukált ezüstes láncingje s létinek fortunáját szerette, mit
Esten lábi elé tett: „Ehun a jussod, te bátor!”

Elibe tette biz a szerencsét: testesülést es adott néki. Mókusas orczácskát
s nevet – Ulla, ki örök mosolyin vótt magának félkigyelmet.

Toppantott az Ulla háta megett húzva a gedát s véle egyetemben bégette
hát:

– Esten itten, te szép katona! Én vagyok az Ulla, ki kérdésivel jó hozzád!
Mondd ám, de az igazat: melly dolog a', mi földbe ütött lukat?! – mutogált a
fű közé gyakott kardra, mely kihúzni enmagát jusztális nem hadta.

Feltápáskodott a katona – látván Ullának sete küszködésit – s kirántot-
ta súlyos fegyverit napnak sugárában feredőztetve pengéjit:

– Ez kardom, melly olly tiszta, mert rút ellen vére mossa! Estent, Brithont
s az allakos lyányokat védem véle!

Félkigyelmű Ulla húga dán rabsorsra jutott s ha nővéri erre gondótak, ajkik rívásra hajólt.

Öldöklő Allan vígasztalta vóna, ha Ullának zord idősanyja nem lött vóna. Szakadályt vert közibük annak parancsolatja s szívök bimbaja hervatt.

– Ulla, te kószás leány! Hozd má’ a gedát! Keserülöd, mit Esten mér reád, te engedetlen! Csíp a vessző az én kezemben!

Széjjelfoszlott Allannek félkigyelmű fortunája: ám mellyiben a pórleánynak lúdtalpa emlékezés ösvényit tiporta.

Nem tobak cserzette s nem csiszlér kalapálta, kovácsnál készűt lúpatára a patkó. Tűznek árnyokában rőtnek tűnt vellás szakálla Öldöklő Allannek, ki fütyöllésben cinkével versengett.

Míg nagy munkálkodásban izzattak s dagattak a möstörembörnek izmai, Allan viselte magát, ment világnak restje. TérjmeGUCCA szalmájába huppant, bendejibe egy egész kerek cipó zuttyant. Seritaltúl csukollása támatt s látott leányzókat, legott hármat. Öszveléptek s Ulla lött belőlök.

– Esten itten, szép katona! Én vagyok! Az Ulla! Mondd ám, de az igasságot, sok kicsiny láncod mért nem vágod?

– Láncaimbúl inget csinát a jó mestör, mellyel Jézus Urunkér’ vonúlok. Királhoz hú szüiem e nehéz gúnya s benne lakozik erőm. Ellent zúzok halálra s főjin gondolatot nyitok. Ingem gyámolában ment Estenben bízok... – mondókája félbeszakatt: Ullának tönnyörös leves szalatt s idősanyjának korholása:

– Ulla, Ulla, te kószás leány! Hány intés hezza eszed?! Bájad tészed gyesznyó katonának?! Ország-világ hí majd csávásdézsanak!

Seres valóbúl alakútt vágynak álma. Allan epedett a rívó Ulla után, hejába.

Búzaszőke pórleány, a Félkigyelmű Ulla, ő vott az Éva a vásárba. Báván rácskotolta a szotyakos almát csudálva népeknek sokadalmát s kigyelme mégse’ teljesbedett egészre, mert az Esten ötet butának teremté.

Teremté számárnak s a katonának – Öldöklő Allannek – haragos szüléi szavaknak elleniben: eleven tilalomfaként állott a katona pecse s ő maga a leány elibe:

– Esten itten, félkigyelmű Ulla! Én vagyok a’! A szép katona! Kérdésidre válaszolok nyomban s te kedvemre téssz falun künn, a bokorban!

– Esten itten, szép katona! Ódalamat kíváncsiság fúrja! Mondd, de az igazat, melly kécncseket hordol az öv alatt? – böködött ágyékán a dudorra s ujjj görbűlt marokra.

– Kardom van itten alúl s döfödni bír igen vadúl!

– Mutasd hát! Érzeni vágyom vasát! Fegyver még sohse vótt a kezemben!

– Tüled ő könnyedén emeli főjit s néked csak tartani kék ötet tövig! – örvendett Allan a leánynak kívánalmán, melly egyátalán nem szólott akarátja elleniben s vitte vón ötet harsonás baszdühnek heviben.

– Ulla, Ulla, rossz leány! Lábad katona után jár?! Marsírozni fogsz biz s vesszőm hasítózni talpadon! – Ulla anyja erőss vótt, mint a marha: leányát jól nyakon csapta s magával húzta: a katona orczájárúl a bőrt ondok péllantással nyúzta.

Ájtatosságának óráján vótt Ulla minden ujja egyberakva. Kérte Estent papnak ékes laténsága által: idősanyja békéljék meg a kíváncsisággal. Vessző s lepcsentes ne érje, ha kérdez s lássa okosodásinak a válaszokat.

Imája tótágassan teljesbedett: szép katonának térgyében kérgesedett.

– Szűz Máriának malasztja orczádon esteni fényesség! Szüemet lopta el, te póri szépeesség! – vitte Allan a gyóntatófülkébe s Félkigyelmű Ulla tőtte faggatódzásit magassan az embörnek bűnre.

– Ódalamat fúrja s elülem rejted: öved alól kardodat milly élesre fented?

– Az Úrnak kardja mentent vág: nőstényszernek tárja likát!

– Kard es és kulcs es?! Lám, milly a formázatja!

Öldöklő Allan övét megoldotta s egy szemivel bámúlt Ullára a pecc.

– Ez a! Hosszú es s kemén es! Ádáz csatában véle vagyok legén! Víjál véle, kardos menyecske! Makrancos likadba dúlni ereszd be!

Nyomogálta a leány a víg hímtagot, melly hamarjában lelt cuppos valagot.

A katona esmérte a hadi művészetnek csinját-bínját s beszakajtott Ullának bástyás likát: fakatt ottan szűzi vér s semminemű vért nem védte már a pinát.

Toszkodásban toccsant a fülke, gyönyörüket Esten penitenciának kűdte. Szerelmük lött válasz mindenre s Ulla többé nem kérdett: teljess kegyelmivel vótt magának férjet.

- szironyoss – zúzmarás
- szakadály – szakadék
- tobak – tímár
- csiszlér – asztalos
- térjmeGUCCA – zsákutca
- csávásdézsa – moslékosedény
- rácskotol – rágcsál
- szotyakos – túlérett
- lepcsentes – pofon

Farsangnak farkán avagy a botlábú leány

Potruháját tólta, ám nem a canterbury pisepek vótt a'! Az uccát róttá szégyeniben orczáját takarván s tekintetét lóbálván a templomnak magas ormán.

Fürge lábi lépcsőkre hágtak s mögadta magát a köves némaságnak. Kezi szentöltvizet vóttek s körösztot kanyarítottak, terehin az aprószentek dobóltak.

Gwen a gyóntatófülkéhez sietett s így szólott a rácsozaton átal:

– Oldozzá' föl, atyám, mert vétkeztem! Farsangnak farkán tisztaságomat véreztem!

– Az Úrnak kigyelme végtelen, dúsan méretik az egyháznak hatalmassága által! Mesélj, melly legén rontott!

– A farsangnak farka nemzette bűnöm ártatlan gyümölcsit, kit botlábimnak köszönhetek. Buja tánczolás akartam a mulactságban. Térgyim csámpássan hajóltak vad rugódzásban. Botlottam s botlottam: nevettek a népek rajtam! Padoknak mögibe búttam hát s seritalba górtam magam nagy bánatját s hadtam azt beléfűlni, majd szüem ugrott utána. Ám elibém állott a favágónak fia, Ragyabunkó Donnie. Setéten mosolygott ú s vaskossan híni átallott, ment a szép tölgyek az erdőn: „Te, Gwen! Tánczos lábod kéljen erőre vélem!” Válaszótam: „Röstellést nékem, de a táncznak tudományihoz suta vagyok!” Horkantott: „Mögtanítlak én!” Kértem: „Népeknek nevetségin?” Ragyabunkó Donnie erőskedett vélem: „Egyet se félj, te Gwen! A fák nem bírnak a nyelvökre kapni, merthogy olyanjuk nincsen! Jer vélem s népeknek irigy sárga epéjin fog röpűlni lábod!” Máres az erdőre szöktünk, hol a muzsika a madaraknak torkából termett. Abbúl verágzott a mulactság meg a fejszés turpisság! Aszondotta Donnie, mellyeimet a tuskóra kék tönni s faromat mörösztoni billegve, mert azt szereti a fejsze. Szerszámjával hátulról hasogatni kezdett, csúnyámba mélyesztett meleget. Verejtékem ontottam s kétfelire remegett a lábom: ficánkós vótt az én tánczom!

– Leányom, az ördög kísértésinek engedtel: az Úr kigyelméért egy meaculpával fizessél!

– Atyám... Gyónásom még nem ért véget! Vallok többi parázna tettet!

– Vesszatértem a póri mulactságba s hevűlvén üttem a tarjagos padon. Peckem forrosági bokámig folyt, de nagyon. Megpéllantottam a kádárnak csökött fiát, Kis Craiget s tekintetem kecsegtetett néki mendenféle szépeséget. Magamhó' csábígtattam s ú duda nyekergésit tiporni hitt. Pirúlva mondottam: „Félem a tánczot, mert jobb lábom a balnak gáncsot vet!” Craig

felelte: „Mögtanítlak én!” Sütöttem szememet lefelé: „Súlyyed a föld alattam, ha látnak, ament jutok ragadmányul a botlásnak!” Kis Craig nem hadta annyiban a dógot, ajkimra nyomott bátorító csókot: „Jer vélem! A pinczéből nem hallik a hordóknak beszédje! Dongájuk vagyon azoknak s nem csúnya szájok!” Pincze ótalmában kaptam leczkét az új tánczúlból. Meleg vótt, uccu búttam ki gúnyámból. Craig sűgott, hogy a tőlgyhordóra kék fekünni s néki kék tőlg tőgyeket nyomkodni. Dagasztotta mellyemet s alulról es tuszkót, ahun tőgy ugyan egy sem vótt. Dorongja köpűlte a táncznak ritmusát: így szeröztem a dongázásnak tudását!

– Megbocsájtó az Ūr s utad kigyelméhez két mea culpa!

– Atyám, roptam én más legénnel es! Még egy szégyennel tetézem gyónásomat!

– Hallgatlak, leányom, könnyebbűljön lelked!

– Járásimba hótt a lőcsös podagra. Így üttem a padra meg viszketeg valagra. Ekkor gyűtt hezzám a harmadik legén, Frederick lovagnak egy íjásza szegén! Szájából sűlt lógott s retyegett ű szívemnek mélyiből igazat, mitűl likam még enkább hasatt: „Jer vélem, te Gwen, ropni dudának, dobnak a tilinkónak halásáig!” „A’ nem lehet sosem, hogy a sok nép tánczóni lászson s nevesse, hogy gáncsom enmagamnak vetem!” Szűzességet színleni nem resteltem. „Mögtanítlak én, te Gwen, te pirűlló szép! Bakugrásink Estenig fog érni s a népek tánczunkról fognak regélni!” Trompfolt reám az Íjász Sean s gerynedt ízibe, hogy csókolhasson. Hírlik, hogy a jó íjászt nem a nyilárúl esmérík, annál enkább célpontjárúl, mi estálló elejiben gúvatt főlhajtott szoknyástúl. Sean a számszeríj vótt s pecse a vérbő pinában pecegő nyíl. Belűilem sékodott a kín, de ilyen a katona s a pór: kéjt supál bárhol.

Csuhásnak szuszúlása feszétette a gyóntatásnak szekrényit s a szent embör lelte Gwen orczáján a Sátánnak erényit:

– Akadnak olyan vétkek, mellyek penitenciát nehezen mérnek! Tánczoltál buján, ment rosszélű szajha? Itten nem elég három Mea culpa!

– Mit csinájjak, hogy Estennek irgalmát nyerjem? Atyám, segítj ebben!

– Jer bé s vezeklésed legyen ropás mennybéli muzsikára, angyaloknak nagy csudálatjára!

Gwen bétömte visellős enmagával a fűlkét s a pap szándoka kinyilatkoztatott: „Kisértésnek ereji által legyőzettem, bongó haranggal jobbítsd lelkem, Jóesten!”

– Atyám! Nincsen itten muzsika! Hol a’?

– Zeng e zene általad: mulaccság reverendám alatt. Verd félre hírit s járd a szenteknek tánczát térgyen kupródva, hogy a paráznaság ne érjen lukodba!

Gwen szőres dorongot ragadott s húzni kezdé: a beste pap jaidúlt s feddé:

– Két harangom igen kényes jóság! Kötelinek kék lassú jóság! Gyöngéden, ha mozgathad, ízibe hallanád, miképpen csendül a dallam az égből.

Angyaloknak dala reszellős herregés a papnak gigájában, mert a malaszt harangozott tojásin röstelés hiányában. Templomnak nagy tornyiban es két harang kondúlt s a sok népség imádkozni fordúlt. Angyalok azok éppen nem vóttak: szívökben bűnöket hordtak.

Urunk, Jézus Krisztus dícsértessék s a táncz mendenkinek a lábira essék! Jobb evilágon aligha akad, csak ha a leánynak combi kétfelé hasad s ha ami belémeget, abból nő es valami: baszdühes legénnek erőss fattyadéki!